T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/9
KARAR NO : 2020/133
KARAR TR: 24.02.2020

ÖZET : Ankara İli, Mamak İlçesi, Gülveren Mahallesi, 37599 Ada, 9 Parsel sayılı taşınmaz üzerinde bulunan gecekonduya kamulaştırmasız el atıldığından bahisle meydana gelen zararın tazminiistemiyle açılan davanın İDARİ YARGIYERİNDE görülmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı: M.P.mirasçıları
1-H.P.
2-U.P.
3-H.B.
4-Y.P.
Vekili : Av. C.Y.
Davalı : Mamak Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. F.E.

O L A Y : Davacılar vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkillerinin Ankara İli, Mamak İlçesi, Gülveren Mahallesi, 37599 ada, 9 parsel sayılı taşınmazın üzerinde bulunan gecekondunun, davacıların murisi tarafından N.A. isimli şahıstan 26/01/1960 tarihinde satın alındığını, söz konusu gecekondu için 775 ve 2981 sayılı Kanunlar uyarınca verilmiş herhangi bir tapu veya tapu tahsis belgesinin bulunmadığını, davacılar tarafından gecekondunun tüm emlak, çevre ve temizlik vergilerinin ödendiğini, 775 sayılı Gecekondu Kanununun 17. maddesi uyarınca beyanname verildiğini, bina sicil kartı ile elektrik ve su aboneliklerinin bulunduğunu, gecekondu üzerine davalı idare tarafından kamulaştırma işlemi yapılmaksızın bina inşa edilerek el atıldığını ileri sürerek, uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı vekili, süresi içinde verdiği cevap dilekçesinde, davanın idari yargı yerinde çözülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuştur.

ANKARA 10. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ 13.6.2019 gün ve E:2018/120 sayı ile, davalı vekilinin görev itirazının, açılan davanın niteliği itibari ile mahkemelerinin görevli olduğundan reddine karar vermiştir.

Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI"... 775 sayılı Gecekondu Kanununun "Kapsam ve tarif kenar" başlıklı 1. maddesinde "Mevcut gecekonduların ıslahı, tasfiyesi, yeniden gecekondu yapımının önlenmesi ve bu amaçlarla alınması gereken tedbirler hakkında bu kanun hükümleri uygulanır." kuralı yer almış, 2. maddesinde ise, "Bu kanunda sözü geçen (Gecekondu) deyimi ile imar ve yapı işlerini düzenleyen mevzuata ve genel hükümlere bağlı kalınmaksızın, kendisine ait olmayan arazi veya arsalar üzerinde, sahibinin rızası alınmadan yapılan izinsiz yapılar kastedilmektedir." hükümlerine yer verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlığını taşıyan 2. maddesinin 1. fıkrasında ise, "İdari dava türleri şunlardır:

(İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" hükmü yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacıların murisinin Ankara İli, Mamak İlçesi, Gülveren Mahallesi, Ardiye Sokak, No:119/A kapı numaralı gecekonduyu N.A. isimli şahıstan 26/01/1960 yılında satın aldığı, söz konusu gecekondu için gerek 775 sayılı Yasa gerekse 2981 sayılı Yasa uyarınca verilmiş herhangi bir tapu veya tapu tahsis belgesinin bulunmadığı, davacılar tarafından gecekondunun tüm emlak, çevre ve temizlik vergilerinin ödendiği, 775 sayılı Kanunun 17. Maddesi uyarınca beyanname makbuzu ve bina sicil kartı ile elektrik ve su aboneliklerinin hak sahibi olduklarını

gösterdiği, söz konusu gecekondu üzerine davalı idare tarafından kamulaştırma yapılmadan bina inşa edilerek kamulaştırmazsız el atıldığı ileri sürülerek uğradıkları zararın tazmini istemiyle davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, davacıların 775 sayılı Yasa uyarınca hak sahibi olduklarını ileri sürdükleri gecekondunun bulunduğu taşınmaz üzerinde bina inşa edilmesi sonucu uğranıldığı belirtilen zararın tazminine ilişkin bulunan davanın, davalı idarece kamu gücü kullanılarak, tek yanlı biçimde yapılan uygulamalardan kaynaklanması nedeniyle, uyuşmazlığın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b. maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında gecekondu mevzuatı hükümleri çerçevesinde idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

SONUÇ : Açıklanan nedenle, 2247 sayılı Yasa'nın 10'uncu maddesi uyarınca, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine..." şeklinde karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasanın 13. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI:. 20/07/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununun "Kapsam ve tarif" kenar başlıklı 1. maddesinde "Mevcut gecekonduların ıslahı, tasfiyesi, yeniden gecekondu yapımının önlenmesi ve bu amaçlarla alınması gereken tedbirler hakkında bu kanun hükümleri uygulanır."-, aynı kenar başlıkta yer alan 2. maddesinde ise, "Bu kanunda sözü geçen (Gecekondu) deyimi ile, imar ve yapı işlerini düzenleyen mevzuata ve genel hükümlere bağlı kalınmaksızın, kendisine ait olmayan arazi veya arsalar üzerinde, sahibinin rızası alınmadan yapılan izinsiz yapılar kastedilmektedir." hükümlerine yer verilmiştir.

Aynı Kanunun 17. maddesinde, "Belediye sınırları ve varsa mücavir sahalar içindeki bütün gecekonduların ve ayrıca 16 ncı madde gereğince tesbit edilen bölge ve sahalar içinde bulunan bütün yapıların sahipleri ve her ne şekilde olursa olsun bu yapılarda oturan veya bunları işyeri olarak kullananlar, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca hazırlanacak örneğe uygun bir beyanname yi ilan tarihinden itibaren 3 ay içerisinde yapının bulunduğu yer belediyesine makbuz karşılığında vermek zorundadırlar." hükmüne; "Tahsis amacına aykırı davranışların önlenmesi' başlığında yer alan 34. maddesinde, "Bu Kanun hükümlerine göre belediyelerce tahsis olunan arsalar, yapılar ve bu arsalar üzerinde yapılan bina ile meydana gelen taşınmaz mallar, tahsis tarihinden itibaren 10 yıl süre içinde: a) Devir ve temlik olunamaz. / b) Rehin, ve diğer ayni haklarla takyidedilemez. / c) Satış va'di sözleşmesine konu teşkil edemez. / d) Taksim ve satış suretiyle şüyuun giderilmesi talebine konu olamaz. / e) Haczedilemez ve işgal olunamaz./hükmüne; 41. maddesinde ise "Bu kanunun uygulanması gereken yerlerde, diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesi sonucunda, öngörülen koşullara uygunluğu saptanan ilgililere arsa veya hisse tahsis etmek ve bunlar adına tapuya tescil ettirmek, koşulları taşımayanların istemlerini ise reddetmek yetkisine sahip olan idarenin bu mevzuattan kaynaklanan işlemleri, kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı nitelik taşımakta olduğu anlaşılmaktadır.

Anayasanın 125/son maddesinde, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1.b maddesinde, idari eylem ve işlemlerden dolayı haklan ihlal edilenler tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Bu durumda uyuşmazlık, 775 sayılı Kanunda belirlenen hak sahipliği hükümleri uyarınca davacıların hak sahibi olduklarını belirttikleri taşınmazın üzerinde bina inşa edilmesi sonucu uğranıldığı ileri sürülen zararın tazminine ilişkin olduğundan, davalı idare tarafından kamu gücü kullanılarak, tek yanlı biçimde yapılan uygulamalardan kaynaklanan davanın görüm ve çözümünde idare mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu nedenle, Danıştay Başsavcılığının 2247 sayılı Kanunun 10. maddesi gereğince yapmış olduğu başvurunun kabulü ile Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesinin 13/06/2019 tarihli ve E.2018/120 sayılı görevlilik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir." yolunda düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan24.02.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idare vekilinin, anılan Yasa'nın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Ankara İli, Mamak İlçesi, Gülveren Mahallesi, 37599 Ada, 9 Parsel sayılı taşınmaz üzerinde bulunan gecekonduya kamulaştırmasız el atıldığından bahisle meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

775 sayılı Gecekondu Kanununun "Kapsam ve tarif kenar" başlıklı 1. maddesinde "Mevcut gecekonduların ıslahı, tasfiyesi, yeniden gecekondu yapımının önlenmesi ve bu amaçlarla alınması gereken tedbirler hakkında bu kanun hükümleri uygulanır." kuralı yer almış, 2. maddesinde ise, "Bu kanunda sözü geçen (Gecekondu) deyimi ile imar ve yapı işlerini düzenleyen mevzuata ve genel hükümlere bağlı kalınmaksızın, kendisine ait olmayan arazi veya arsalar üzerinde, sahibinin rızası alınmadan yapılan izinsiz yapılar kastedilmektedir." hükümlerine yer verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlığını taşıyan 2. maddesinin 1. fikrasında ise, "İdari dava türleri şunlardır:

(İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden

birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" hükmü yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacıların murisinin Ankara İli, Mamak İlçesi, Gülveren Mahallesi, Ardiye Sokak, No:119/A kapı numaralı gecekonduyu Nuran Atasever isimli şahıstan 26/01/1960 yılında satın aldığı, söz konusu gecekondu için gerek 775 sayılı Yasa gerekse 2981 sayılı Yasa uyarınca verilmiş herhangi bir tapu veya tapu tahsis belgesinin bulunmadığı, davacılar tarafından gecekondunun tüm emlak, çevre ve temizlik vergilerinin ödendiği, 775 sayılı Kanunun 17. Maddesi uyarınca beyanname makbuzu ve bina sicil kartı ile elektrik ve su aboneliklerinin hak sahibi olduklarını gösterdiği, söz konusu gecekondu üzerine davalı idare tarafından kamulaştırma yapılmadan bina inşa edilerek kamulaştırmazsız el atıldığı ileri sürülerek uğradıkları önesürülen zararın tazmini istemiyle davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, davacıların 775 sayılı Yasa uyarınca hak sahibi olduklarını ileri sürdükleri gecekondunun bulunduğu taşınmaz üzerinde bina inşa edilmesi sonucu uğranıldığı belirtilen zararın tazminine ilişkin bulunan davanın, davalı idarece kamu gücü kullanılarak, tek yanlı biçimde yapılan uygulamalardan kaynaklanması nedeniyle, uyuşmazlığın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b. maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında gecekondu mevzuatı hükümleri çerçevesinde idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcısı'nca yapılan başvurunun kabulü ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesinin 13.6.2019 gün ve E:2018/120 sayılı kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Danıştay Başsavcısı'nca yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesinin 13.6.2019 gün ve E:2018/120 sayılı KARARININ KALDIRILMASINA, 24.02.2020 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN